

A Fővárosi Ítéletábra a dr. Lóczy Gabriella ügyvéd által képviselt kk. Elek Ildikó I. rendű, II. rendű és III. rendű felpereseknek, a dr. Hergert Ibolyaügyvéd által képviselt alperes ellen, kártérítés iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2014. február 6. napján kelt 36.P.28.026/2010/46. számú ítélete ellen, a felperesek részéről 47. és 48. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A kk. I. rendű felperes 2005.június 4. napján közlekedési balesetet szenvedett el, amelyből eredő vagyoni és nem vagyoni kárát érvényesítette az alperessel szemben gépjármű kötelező felelősségbiztosítás alapján. Az I. rendű felperes édesanyja, a III. rendű felperes és édesapja is kártérítési igényt érvényesített az alperessel szemben az I. rendű felperes közlekedési balesetével okozati összefüggésben felmerült káira. Az I. rendű felperes édesapja a per alatt elhunyt, jogutódja a gyermekei, az I. rendű felperes és a perbe belépett II. rendű felperes.

Az alperes a kereset elutasítását indítványozta jogalap hiányában. Álláspontja szerint az általa biztosított gépjármű vezetője mentesül a kártérítési felelősség alól, mert a gépjármű vezető számára az I. rendű felperes magatartása elháríthatatlan volt.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a keresetet elutasította. Kötelezte a felpereseket fizessenek meg az alperesnek 871.500 forint perköltséget. Megállapította, hogy a le nem rótt 900.000 forint kereseti illetéket és az állam által előlegezett 355.600 forint szakértői díjat az állam viseli.

Az ítélet indokolása értelmében 2005. június 4. napján a felperesek a menetrendszerűen közlekedő autóbusrólban a kijelölt buszmegállóban a hátsó ajtónál leszálltak, az I. rendű felperes a kezét kihúzta a III. rendű felperes kezéből és a buszt hátulról megkerülve az úttest túloldalán lévő

házukhoz futva elindult az autóbusz mögül és a busz haladási irányához képest szemből jövő alperes által biztosított gépjárműnek ütközött, amelynek következtében súlyos, maradandó sérüléseket szenvedett. Az I. rendű felperes a baleset időpontjában óvodás volt, a közlekedési helyzet értékelése és a közlekedés során tanúsított magatartása következményeinek előrelátása nem volt megállapítható ezért az elsőfokú bíróság vétőképtelennek tekintette, ebből következően a Ptk. 347. § (1) bekezdés értelmében felelősségre nem vonható, a Ptk. 345. § (2) bekezdés nem volt alkalmazható a PK 39. számú állásfoglalásra is figyelemmel. A Ptk. 345. § (1) bekezdés szerint vizsgálta az alperesi biztosított kártérítési felelősségét. Az elsőfokú bíróság az ISZKIi és Intézetének a baleseti mechanizmus tekintetében egybevágó véleményét fogadta el az ítélezése alapjául, figyelemmel arra is, hogy a felperesek által beszerzett szakvélemény a peradatokkal nem egyező tények felhasználásával készült. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a személygépjármű vezetője haladása során a megengedett sebességgel közlekedett, terhére szabálysértés, észlelési, cselekvési késedelem vagy vezetéstechnikai hiba nem állt fenn. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelésével arra a megállapításra jutott, hogy a balesetet az I. rendű felperes okozta, magatartása a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül esik és elháríthatatlan volt a személygépkocsi vezetője részéről. Utalt arra, hogy a fokozottan veszélyes tevékenység folytatója egyúttal köteles fokozott védekezésre is. Hangsúlyozta, hogy a baleseti szituációt az I. rendű felperes teremtette meg, az ő magatartásával okozati összefüggésben következett be az a helyzet, hogy az alperesi jogelőd által vezetett gépkocsi nem tudta a káresemény bekövetkezését elhárítani. A baleset időpontjában hatályos KRESZ 25. § (1) bekezdése és 26. § (4) bekezdése alapján az alperesi jogelőd terhére relatív sebesség túllépést nem állapított meg, figyelemmel arra, hogy az adott körülmények között nem kellett számítania arra, hogy féktávolságon belül gyalogos szalad elé. A KRESZ 21. § (6)-(8) bekezdésében a gyalogosokkal szembeni elvárások a vétőképtelen I. rendű felperesen nem voltak számon kérhetők, azonban a közúton közlekedő járművezetőtől nem tartotta elvárhatónak, hogy úgy közlekedjen, mintha a gyalogosok számára magatartási szabály, kötelezettség nem lenne a KRESZ-ben előírva. A KRESZ 43. § (1) és (2) bekezdése szerinti elsőbbsége a baleset helyszínén a gyalogosnak nem volt, ezért nem tartotta elvárhatónak a fokozottabb óvatossággal, alacsonyabb sebességgel történő közlekedést a gépjármű vezető részéről. Utalt arra, hogy a gépjármű vezetője a busz vezetőjének intését követően a sebességét csökkentette. Megítélése szerint a gépjármű vezetője nem látta és kellő gondosság mellett sem kellett látnia, hogy a gyalogos, az I. rendű felperes a menetrend szerinti autóbusz takarásából eléje szalad, ezért az elhárítási kötelezettség vonatkozásában mulasztás nem terhelte. Az alperesi jogelőd számára akkor vált felismerhetővé a gyermek, amikor annak magatartása már elháríthatatlan volt. Mindezek alapján azt állapította meg, hogy az I. rendű felperes a kárt elháríthatatlan külső okként minősülő magatartásával maga idézte elő, ezért az alperes a kártérítési felelősség alól mentesül, így a keresetet elutasította.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperesek nyújtottak be fellebbezést, melyben az ítélet megváltoztatását és közbenső ítélettel a felperesek káraiért az alperes teljes helytállási kötelezettségének a megállapítását kérték. Fellebbezésüket arra alapították, hogy a fokozottan veszélyes tevékenység folytatója egyúttal köteles fokozott védekezésre is, hiszen lehetősége van azokra a döntésekre és beavatkozásokra, amelyekkel mások károsodása elhárítható. Az alperes biztosítottja a gépjármű üzemeltetése során fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytatott, így az alperest terhelte a bizonyítás a mentesülés körében. Hivatkoztak arra, hogy a rendőrségi helyszínelés során a nyomrögzítés jellege a rögzítési ponttól számított 50,6 métertől megváltozik, ugyanakkor a nyom minősítése nem történt meg. Az iratok, fényképfelvételek csak nagyon gyenge fénymásolt minőségűek, és miután a rendőrségi iratok selejtezésre kerültek, ezekből következően a baleseti mechanizmus feltáratlansága az alperes mentesülésének bizonyíthatatlanságát eredményezi. Kiemelték, hogy a gépjármű vezetője a helyszínen 60 km/h sebességgel való haladásra tett nyilatkozatot. Az

üzembentartóra nézve a legkedvezőbb haladási sebességet elfogadva is megállapíthatónak tartották, hogy nem az elvárható fokozott figyelmet és körültekintést tanúsítva közelítette meg az utascserét végrehajtó autóbustzt, vagy sebesség túllépést is megvalósított, továbbá ismerte a baleset helyszínét. A KRESZ 25. § (1) bekezdése, 26. § (1) és (4) bekezdésben rögzített szabályok ismeretében a gépjármű vezetőnek számítania kellett az úttesten átkelni kívánó gyalogosokra, az általuk teremtetett veszélyhelyzetre. A baleseti mechanizmus feltáratlansága azt eredményezi, hogy az alperes a mentesülését nem bizonyította. Az alperes nem bizonyította, hogy biztosítottja fokozott figyelmet és kellő körültekintést tanúsított, a KRESZ előírásait betartva az adott forgalmi és látási viszonyoknak megfelelően úgy választotta meg gépjárműve sebességét, hogy az adott körülmények között reálisan várható veszélyhelyzetre felkészült. Megítélésük szerint az alperesi biztosítottnak számítania kellett a gyalogosok váratlan, több irányból való felbukkanására, illetőleg arra, hogy akár gyerekek is lehetnek a gyalogosok között, nevezetesen a busz leszálló utasai között. Az alperesi biztosított saját nyilatkozata által is bevallottan nem tanúsított kellő körültekintést. Kiemelték az autóbustzt vezető tanú vallomását, amelyből következően is a gépjárművezetőnek tudnia kellett, hogy nem forgalmi okból vagy meghibásodás miatt állt a busz, hanem a buszmegállóban utascserét hajtott végre. Amennyiben fokozott figyelemmel, előrelátással közlekedik, a szakvélemény szerinti 30 km/h haladási sebességet nem lépi túl az alperesi biztosított, a baleset nem következett volna be. Ezért vitatták, hogy a baleset elháríthatatlan volt a gépjárművezető részéről. Nem tartották elháríthatatlannak, ha a vezetőnek azon körülményekből, melyet ismert vagy ismernie kellett, számítania kellett valamilyen közreható körülményre, buszról fel, leszálló utasokra, busz mögül kilépő gyalogosra; tehát fokozott óvatossággal elháríthatta volna a kárt. Eseti döntésekkel kívánták mindezen jogi álláspontot alátámasztani. A baleset időpontjában az I. rendű felperes vétőképtelensége nem volt vitatott, és ha az óvodás gyermek gépkocsi balesete nem volt elháríthatatlan, a balesetben való közrehatása a Ptk. 345. § (2) bekezdés alkalmazására nem ad alapot, és így a gépkocsi üzembentartójának felelőssége a teljes kárra kiterjed.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte helyes indokai alapján. Kiemelte, hogy két független igazságügyi szakértői véleménnyel alátámasztott, miszerint a rendőrség által készített helyszínrajzon jelzett eredeti megállási hely - tanú által is megerősítetten - azonos a tényleges elsődleges megállási hellyel. Az észlelhetőség és a baleset elkerülhetősége körében utalt a debreceni igazságügyi szakértői intézet megállapításaira, valamint a gyalogosokra vonatkozó Kresz szabályokra. Az objektív elkerülhetőségi sebesség értékeit olyan alacsonynak tartotta, amely szerinti közlekedés nem volt elvárható a járművezetőtől. Fenntartotta, hogy a baleset a személygépkocsi működési körén kívül felmerült okra vezethető vissza és a személygépjármű vezetője számára objektíve elháríthatatlan körülményként jelentkezett. A fellebbezési eljárásban perköltségigénye nem volt.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok Pp. 206.§ (1) bekezdése szerinti okszerű mérlegelésével állapította a jogvita elbírálásában releváns tényállást, abból megalapozott jogkövetkeztetések levonásával hozta meg indokai alapján helytálló érdemi döntését. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a másodfokú bíróság az alábbiakra mutat rá:

Nem vitásan gépjármű kötelező felelősségbiztosítás alapján az alperes térítési kötelezettsége abban az esetben áll fenn, ha a biztosítottja Ptk. 345.§ (1) bekezdése szerinti kártérítési felelőssége fennáll. A perben az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a kárt a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül eső elháríthatatlan külső ok idézte elő, amely miatt a biztosítottja a kártérítési felelősség alól mentesül és így nem áll fenn az alperes térítési kötelezettsége a felperesek felé. A mentesülés feltételei fennállásának megítélésénél a Pp. 206.§ (1) bekezdés értelmében a bíróságnak a

bizonyítékokat a maguk összességében kellett értékelnie. A rendőrségi iratok selejtezése okán a rendőrségi helyszínrajzot a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékokra is tekintettel kellett értékelni. Így a balesetet követően, majd az elsőfokú eljárásban meghallgatott buszsofőr tanúvallomása figyelemmel, amely egyértelműen alátámasztotta, hogy a személygépkocsi az elütést követően a kapubejárónál fél kerékkal a padkán állt meg, majd arrébb állt a helyszínelésnél ekként rögzített távolabbi pontra. A személygépkocsi e két megállási pontja rögzített a rendőrségi helyszínrajzon, ezért a rendőrségi helyszínrajz a buszsofőr tanúvallomásával egybevetve egyértelműnek volt tekinthető. Ebből az is következik, hogy a felperesek által felkért szakértő téves kiindulási adattal, tévesen, hosszabb fékúttal számolt és ezért téves következtetésre jutott, melyre az elsőfokú bíróság által kirendelt ISZKI Intézet szakvéleménye is rámutatott.

Az elsőfokú bíróság által kirendelt igazságügyi szakértők a szakvéleményükben a felperesek által felkért szakértői megállapításokra nyilatkozatot tettek. A kirendelt igazságügyi szakértők véleménye a felperesek felkérésére készült vélemény megállapításait nem támasztotta alá, a fentiekben kifejtettekre is figyelemmel kellő magyarázatot adtak a magánszakértői vélemény tarthatatlanságára. Mindezekre is figyelemmel az elsőfokú bíróság megalapozottan fogadta el aggálytalanként a kirendelt igazságügyi szakértők szakvéleményét és hozta meg azok alapján érdemi döntését.

Az I. rendű felperes futva haladt át az úton az álló busz mögött. A futómozgást az egyéb adatokkal összevetve, az ISZKI Intézet kirendelt igazságügyi szakértő kizárta, hogy a gépjármű 70 km/h vagy magasabb sebességgel közlekedett volna, a haladási sebességét 47-53 km/h-ban határozta meg. A szakvélemény értelmében a személygépkocsi fékhatásának kialakulása előtt történt az ütközés, a személygépjármű vezetője 1,0 másodperccel korábban észlelhette a busz mögül kiszaladó gyermeket az elütés pontjától kb.12 méterre, az észlelést követően fékezett és jobbra kormányzott. Az I. rendű felperes féktávolságon belüli észleletősége alapján a baleset nem volt elkerülhető. A szakértői vélemények alapján a gépjármű vezetője részére abszolút és relatív gyorsajtás, cselekvési késedelem nem volt megállapítható. A baleset időpontjában hatályos és így alkalmazandó - az elsőfokú bíróság által helytállóan felhívott - KRESZ rendelkezései alapján a gépjármű vezetője a megengedett haladási sebességnél jóval alacsonyabb a szakértői vélemény alapján a baleset elkerülhetőségéhez tartozó 30 km/h alatti sebességgel való haladásra nem volt kötelezett. A gépjármű vezetője közlekedése során alappal bízhatott abban, hogy a gyalogosokra vonatkozó KRESZ szabályokat a gyalogosok betartják, figyelemmel arra is, hogy a baleset helyszínén kijelölt gyalogos-átkelőhely nem volt.

Az alperes a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján bizonyította, hogy az I. rendű felperes olyan hirtelen került a szabályosan haladó gépjármű elé, hogy a baleset a rövid távolság miatt fékezéssel, haladási irány megváltoztatásával sem volt elkerülhető.

Mindezek kiemelésével az elsőfokú bíróság megalapozottan vont következtetést arra, hogy az I. rendű felperes magatartása a gépjármű vezetője számára objektíve elháríthatatlan külső ok volt.

Az elsőfokú bíróság helytállóan utalt a következetes ítélkezési gyakorlatra, mely szerint ha olyan személy, akinek belátási képessége hiányzik, vagy fogyatékos, a fokozott veszéllyel járó tevékenység folytatása közben keletkezett kárt elháríthatatlan külső okként minősülő magatartásával maga idézte elő, a veszélyes tevékenység folytatója mentesül a kártérítési felelősség alól.

A Ptk. 345.§ (1) bekezdése szerinti veszélyes üzemi felelősség a mentesülés feltételeinek igazoltsága okán nem állt fenn, ezért az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította el jogalap hiányában a keresetet.

A Fővárosi Ítéletábra a kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdés szerint a Pp. 254.§ (3) bekezdésre is figyelemmel indokai alapján helybenhagyta.

A felperesek fellebbezése eredménytelen volt, az alperes a fellebbezési eljárásban perköltségigényt

nem kívánt érvényesíteni, ezért a Pp. 78.§ (2) bekezdés alapján a másodfokú bíróság nem határozott az alperes javára a másodfokú perköltségről.

A felperesek személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről a másodfokú bíróság az 1990. évi XCIII. törvény 74.§ (3) bekezdés alapján alkalmazandó 6/1986.(VI.26.) IM. rendelet 13.§ (1) bekezdés és 14.§ szerint rendelkezett.

Budapest, 2015. május 12.

. Németh László s.k.

tanácselnök

. Merőtey Anikó s.k.. Molnár Ágnes s.k.

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

Réczi Imréné
bírósági ügyintéző